

5β. ΤΟ ΑΓΙΟ ΠΝΕΥΜΑ ΣΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ

[ΜΕΡΟΣ Β]

Ανάγνωσμα: Ιωάννης 15,26–16,11

ΣΤΟ δεύτερο τμήμα της μελέτης μας θα εξετάσουμε τους τομείς στους οποίους εργάζεται το Πνεύμα του Θεού. Και αυτοί οι τομείς είναι οι μαθητές του Χριστού, δηλ. η εκκλησία, και ο κόσμος.

A. Το έργο του Πνεύματος στους Μαθητές

Κάτι που ο Ιησούς τόνισε στους μαθητές λίγο πριν τους αφήσει ήταν ότι ο Άγιο Πνεύμα, ο Παράκλητος, θα ερχόταν να κάνει ένα πολύπλευρο έργο μέσα και ανάμεσα στους μαθητές του. Στο καθεστώς της νέας διαθήκης, το έργο του Πνεύματος θα είχε ένα καινούργιο περιεχόμενο. Το Πνεύμα θα κάνει έργο μέσα στις καρδιές των λυτρωμένων οι οποίοι τώρα θα μπορούσαν να μεταβιβάσουν ποτάμια ζωντανό νερό και στους άλλους (Ιω 7,38-39). Κι αυτή η επισήμανση του Χριστού αφορά κι εμάς σήμερα, την εκκλησία του. Εκκλησία όπου το Πνεύμα του Θεού δεν εργάζεται εμφανώς με δύναμη, δεν θεωρείται ότι βαδίζει στα αγνάρια που χάραξε τότε με τους μαθητές του ο Κύριος.

Έτσι, στο Δ' Ευαγγέλιο βλέπουμε τα εξής:

1. Το Άγιο Πνεύμα θα έρθει να κατοικήσει μέσα στους μαθητές του Χριστού (Ιω 14,16-17).

Το φαινόμενο της ενοίκησης δεν είναι μόνο της Καινής Διαθήκης. Απαντάται και στην Παλαιά. Το Πνεύμα προίκιζε συγκεκριμένα άτομα να διαχειριστούν επιμέρους αξιώματα στη θεοκρατία· και για να επιτελεστεί με επιτυχία το επίσημο έργο του το κάθε άτομο ζητούσε τη δύναμη του Πνεύματος. Σύμβολο αυτής της επίσημης μεταβίβασης του Πνεύματος ήταν το λάδι (βασιλιάδες, Κριτές, τεχνίτες, οικοδόμους του ναού κλπ. χρίονταν με λάδι) ορισμένες φορές μάλιστα χωρίς ηθικά προαπαιτούμενα (π.χ. Βαλαάμ). Το Πνεύμα που προίκιζε τους ανθρώπους, έφευγε όταν το πρόσωπο αποδοκιμαζόταν από τον Θεό (Σαούλ, Σαμψών). Ο Δαβίδ ζήτησε να μην απομακρυνθεί το Πνεύμα του Θεού απ' αυτόν όταν είχε αμαρτήσει (Ψλ 51,11). Σήμερα το Πνεύμα ενοικεί προνομιακά και μόνιμα σε όλους τους πιστούς και όχι μόνο στους άρχοντες του λαού του Θεού. Το Πνεύμα αυτό, ωστόσο, δεν μπορεί να το δεχτεί ο κόσμος.

2. Το Πνεύμα δοξάζει τον Χριστό (Ιω 16,14).

Η διακονία του Πνεύματος στρέφει την προσοχή του κόσμου στον Χριστό. Σκοπός του είναι να δίνει τη μαρτυρία του για τον Χριστό που δεν είναι πια σωματικά παρών στον κόσμο (15,26).

3. Είναι «το Πνεύμα της Αληθείας» (Ιω 16,13). Ο Ιησούς το υποσχέθηκε στους μαθητές του. Αυτός θα τους οδηγούσε στην πλήρη αποκάλυψη του νου του Θεού όπου αντικατοπτρίζεται το σχέδιο της σωτηρίας (=η αξιόπιστη εκπλήρωση της υπόσχεσης). Οι μαθητές δεν μπορούσαν να καταλάβουν το νόημα της σταύρωσης ή της Ανάστασης. Μετά την Ανάσταση, όμως, θα τους τα ερμήνευε το Πνεύμα. Η φρ. «θα σας αναγγείλει τα μέλλοντα να συμβούν» δεν αναφέρεται μόνο στα έσχατα, αλλά και σε γεγονότα που τότε ακόμη αποτελούσαν «μέλλον» για τις εμπειρίες των μαθητών (εκκλησία-Πράξεις Αποστόλων-σοφία να συγγράψουν τα Ευαγγέλια, τις Επιστολές, την Αποκάλυψη). Θα τους υπενθύμιζε και θα τους οδηγούσε σε νέες περιοχές θείας αλήθειας (14,25-26).

4. Το Πνεύμα δίνει εξουσία στους μαθητές (Ιω 14,12).

Οι μαθητές θα έκαναν «μεγαλύτερα έργα» από τον Ιησού –στην πνευματική σφαίρα και όχι στη φυσική: Ποια είναι αυτά τα μεγαλύτερα έργα; (α) Η αλλαγή ζωής διά του Πνεύματος. (β) Η συγχώρηση των αμαρτιών (20,22). Κανένας δεν μπορεί να κάνει μεγαλύτερο έργο στον φυσικό κόσμο από την ανάσταση του Λαζάρου. Όσοι θα δέχονταν το κήρυγμά τους θα λάμβαναν τη συγχώρηση των αμαρτιών. Αυτοί που θα τους απέρριπταν θα έμεναν ασυγχώρητοι. Μόνον ένας πλήρης Πνεύματος Αγίου διάκονος του Θεού μπορεί να κάνει ένα τέτοιο έργο.

Μια Παρατήρηση:

Χαρακτηριστικό είναι ότι ο Ιωάννης δεν συνδέει την έλευση του Πνεύματος με κανένα σημείο *έκστασης* ή *θαυματουργίας*. Πρωταρχικό μέλημά του είναι να δοξάζει τον Ιησού και να ερμηνεύσει το έργο της σωτηρίας του.

B. Το έργο του Πνεύματος στον Κόσμο

Είδαμε ότι το Πνεύμα στους πιστούς πρωταρχικά λειτουργεί σαν δάσκαλος και ερμηνευτής. Στον κόσμο όμως λειτουργεί όχι σαν Συνήγορος αλλά σαν Κατήγορος (Ιω 16,8-11).

Εδώ ο Χριστός περιγράφει πώς θα εργαστεί το Πνεύμα στον κόσμο μέσα από τη διακονία των μαθητών, καθώς θα κηρύττουν την αλήθεια του Ιησού. Από τη μεριά τους, ο λόγος τους είναι ένας απλός ανθρώπινος λόγος. Ενισχυμένος όμως με το Πνεύμα, θα έχει τη δύναμη να ελέγχει:

1. Περί αμαρτίας. Θα παρουσιάσει στους ανθρώπους την ενοχή τους. Είναι μια κρυμμένη ενοχή που αρνούμαστε να την παραδεχτούμε. Προτιμάμε να σταυρώσουμε τον Υιό του Θεού παρά να παραδεχτούμε την ενοχή μας (=«επειδή δεν πιστεύουν σ' εμένα» -16,8). Η πρώτη εκδήλωση αυτού του ελέγχου είναι η Πεντηκοστή (δες Πράξ 2,22 και 37). Με το κήρυγμα του Πέτρου το Πνεύμα έφερε στην επιφάνεια την υποκρυπτόμενη αντίστασή τους να εμπιστευτούν τον Ιησού σαν Σωτήρα και Κύριο. Η ρίζα της αμαρτίας είναι η άρνηση της χάρης, δηλ. ο περήφανος ισχυρισμός του ανθρώπου ότι μπορεί να σωθεί μόνος του. Αυτό έρχεται το Πνεύμα να αποκαλύψει (να ελέγξει).

2. Περί δικαιοσύνης. Θα πείσει τους ανθρώπους ότι ο Ιησούς ήταν πραγματικά δίκαιος, όπως και ο Θεός είναι δίκαιος (17,25). Η Ανάσταση δικαίωσε την πεποίθηση των μαθητών ότι είναι «ο Άγιος του Θεού» (π.χ. Πέτρος -6,69, κείμ.) Η επιστροφή του στον Πατέρα είναι η επίσημη αποδοχή της δικαιοσύνης που αποκαλύφθηκε με τη ζωή και τον θάνατο του Υιού. Για τους Ιουδαίους «δικαιοσύνη» (=δίκαιη πράξη) ήταν να θανατώσουν τον Ιησού. «Συμφέρει να θανατωθεί ένας για να σωθεί το έθνος» (11,50). Το Πνεύμα στην Πεντηκοστή τους λέει ότι αυτό ήταν αδικία (Πράξ. 2,24 και 36). Η ανάσταση του Χριστού («προς τον Πατέρα υπάγω») αποκάλυψε την ενοχή των σταυρωτών του. Ο αδύναμος ισχυρισμός τους ότι είναι δίκαιοι καταρρίπτεται, όπως καταρρίπτεται και κάθε δικαιολογία για την ανταρσία του ανθρώπου ενάντια στον Υιό του Θεού, που ενσαρκώνει την αιώνια δικαιοσύνη.

3. Περί κρίσεως. Το κήρυγμα που ελέγχει τον κόσμο, λέει πως ο Θεός δεν προσπερνάει την αμαρτία, ότι η αμαρτία δεν έχει την τελευταία λέξη. Ο άρχοντας αυτού του κόσμου νικήθηκε στον σταυρό. Κι αυτό μας βεβαιώνει ότι θα υπάρξει μια μέρα κρίσεως, τότε που όχι μόνον ο άρχοντας αυτού του κόσμου αλλά και ο ίδιος ο κόσμος θα κριθούν. Επομένως στην Πεντηκοστή, το Πνεύμα οδηγεί τους κατηγορούς του Ιησού (Πράξ. 2,23.36) να κατηγορούν τώρα τον εαυτό τους (Πράξ. 2,37) και να ρωτούν απελπισμένοι: «Τι να κάνουμε αδελφοί;» Νιώθουν ότι δεν μπορούν να σταθούν μπροστά στον Θεό, και κανένας δεν μπορεί να τους δικαιώσει. Είναι κάτω από την κρίση του Θεού χωρίς καμιά ελπίδα. Σ' αυτούς το Πνεύμα φέρνει την απάντηση της χάρης του Θεού χωρίς ο άνθρωπος να την αξίζει: «Μετανοήστε...»

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

A. Το έργο του Πνεύματος στους Μαθητές: 1) Κατοικεί μέσα τους – 2) Δοξάζει τον Χριστό – 3) Είναι το Πνεύμα της Αλήθειας – 4) Δίνει εξουσία στους μαθητές.

B. Το έργο του Πνεύματος στον Κόσμο. Οι τρεις ιδέες ΑΜΑΡΤΙΑ – ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ – ΚΡΙΣΗ ανήκουν στις ηθικές έννοιες που ενοχλούν σήμερα. Σε μια σχετικοκρατούμενη κοινωνία οι ηθικές σταθερές απορρίπτονται. Οι άνθρωποι θέλουν αυτοί να καθορίζουν τι είναι αμαρτία, ποια θα είναι τα στερεότυπά τους της δικαιοσύνης, και να κρίνουν αυτοί που αποδίδεται ή δεν αποδίδεται σωστά η δικαιοσύνη. Ο άνθρωπος θέλει να αυτονομείται ηθικά –να διαμορφώνει τα δικά του στάνταρντ (π.χ. «τι είναι αμαρτία»). Πίσω απ' αυτή την τάση κρύβεται η ανταρσία του κατά του Θεού. Τέλος, ο σύγχρονος άνθρωπος παραπαίει ως προς τις έννοιες της αμαρτίας, της δικαιοσύνης και της κρίσης.

Ο Ιησούς διά της μαρτυρίας του Πνεύματος έρχεται ν' ανασκευάσει όλο αυτό το αξιακό σύστημα του κόσμου, και να οδηγήσει τον άνθρωπο στο αξιακό σύστημα του Θεού. Αυτό είναι και το γενικότερο έργο του Πνεύματος στον κόσμο σήμερα.
